



DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Norges Realfagsgymnas Bærum AS
Roger Elstad

Deres ref

Vår ref

Dato

16/4476-

03.04.2017

Vedtak i klagesak - Norges Realfagsgymnas Bærum AS

Utdanningsdirektoratet har i brev av 28. september 2016 med vedlegg oversendt klage fra Norges Realfagsgymnas AS (NRG) av 4. juni 2016 på direktoratets vedtak av 26. april 2016. I det påklagede vedtaket avsto direktoratet søknaden fra NRG om godkjenning av ny videregående skole etter friskoleloven § 2-1 annet ledd bokstav i) særskilt profil.

1. SAKENS DOKUMENTER

Departementet har behandlet klagesaken på grunnlag av følgende dokumenter:

- Søknad om godkjenning fra NRG av 13. august 2015.
- Uttalelse fra Akershus fylkeskommune av 14. september 2015.
- Direktoratets vedtak om avslag av 26. april 2016.
- Klage fra NRG av 4. juni 2016.
- Brev fra direktoratet av 28. september 2016 med vedlegg, oversendelse av klagesak.
- Diverse e-poster fra NRG til departementet, herunder oversendelse av 24. oktober 2016 vedlagt nye dokumenter og oversendelse av 30. januar 2017 vedlagt ny fag- og timefordeling og nye læreplaner for naturfag, fysikk og kjemi.

2. LOVGRUNNLAG

Friskoleloven § 2-1 første og annet ledd lyder:

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
<http://www.kd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90*
Org no.
872 417 842

Opplæringsavdelingen

Saksbehandler
Roger Spidsberg
22 24 76 91

«Departementet kan godkjenne frittstående skolar og driftsendringar ved godkjende frittstående skolar. Departementet kan godkjenne at ein grunnskole flyttar verksemda si til ein annan kommune eller at ein vidaregåande skole flyttar verksemda si til ein annan fylkeskommune. Ein skole skal ikkje få godkjenning dersom etableringa vil medføre negative konsekvensar for det offentlege skoletilbodet, eller andre særlege grunnar tilseier at skolen ikkje bør godkjennast. Vertskommunen eller vertsfylket skal få høve til å gi fråsegn før departementet gjer vedtak i saka, og dei kan klage på departementet sitt vedtak. Godkjende skolar har rett til statstilskot etter § 6-1 og til å drive verksemd etter lova.

Skolane skal drive verksemda si på følgjande grunnlag:

...

i) særskilt profil.»

Godkjenningsgrunnlaget «særskilt profil» (profilskole) kom inn i loven med virkning fra 1. august 2015. I forarbeidene, Prop. 84 L (2014-2015), heter det blant annet følgende om det nye grunnlaget i merknaden til § 2-1:

«For at en skole skal kunne få godkjenning som profilskole, må skolen representere noe som er vesentlig annerledes enn hva som er normal praksis i offentlige skoler og godkjente skoler på andre grunnlag i loven. Profilskoler kan deles i to hovedkategorier, der den ene kategorien omfatter skoler som ønsker å rette spesiell faglig oppmerksomhet mot et emne, og den andre kategorien omfatter skoler som ønsker å bygge på en annen pedagogikk enn det som er i bruk i offentlige skoler og skoler godkjent etter privatskoleloven § 2-1 annet ledd bokstav b. Sluttkompetansen for profilskoler må tilsvare sluttkompetansen for det aktuelle utdanningsprogrammet i Kunnskapsløftet (dvs. studie- eller yrkeskompetanse).»

I kap. 5.4.3 i proposisjonen står det:

«Departementet vil understreke at skoler som søker om godkjenning som profilskole med spesiell oppmerksomhet rettet mot et fag eller emne må få godkjent egne læreplaner som synliggjør dette, slik at skolen ikke bare kan benytte læreplanene i Kunnskapsløftet.»

Friskoleloven § 2-3 Krav til innhald og vurdering i opplæringa første ledd lyder:

«Skolen skal drive verksemda si etter læreplanar godkjende av departementet. Det må gå fram av planen kva slag vurderingsformer og dokumentasjon skolen skal nytte. Skolane skal anten følgje den læreplanen som gjeld for offentlege skolar, eller læreplanar som på annan måte sikrar elevane jamgod opplæring, jf. opplæringslova § 2-1 første ledd og § 3-4 første ledd. Elles har skolen sin undervisningsfridom. I samband med godkjenninga fastset departementet kva for tilbod skolen kan gi, og maksimalt elevtal på det enkelte tilbodet.»

Forskrift til friskoleloven § 2A-4a Skolar som er godkjent på grunnlag av ein særskilt profil første ledd lyder:

«Skolar som er godkjend på grunnlag av ein særskilt profil med spesiell faglig merksemd retta mot et emne, jf. friskolelova § 2-1 første ledd bokstav i), må synleggjere profilen i læreplanen, under dette i læreplanane til relevante fag.»

3. NRGs SØKNAD OM GODKJENNING

NRG har søkt om godkjenning av Vg1 til Vg3 med inntil 225 elevplasser på grunnlag av en særskilt profil. Profilen går ut på at skolen vil rette spesiell faglig oppmerksomhet mot realfag. Det følger av søknaden at skolens vil følge Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06), med tillegg av ekstra timer i utvalgte fag, samt tre egne profilplaner à 140 timer for realfagsfordypning som skal integreres i naturfag og programfagene fysikk, biologi, kjemi, geofag, informasjonsteknologi og teknologi og forskningslære både på nivå 1 og nivå 2.

Profilen er nærmere beskrevet slik i brev til departementet av 5. oktober 2016:

«NRG satsar på koding/ programmering og vil bli Norges første videregående skole som tar i bruk MATLAB, et matematisk program med eget scriptspråk basert på C. [...] MATLAB er svært mye brukt i teknologiske universitets- og forskningsmiljøer og er en av de mest brukte matematiske programvarene blant ingeniører i teknologibedrifter. [...] NRG er definert som en MATLAB-skole med profilen "fra teori til praksis". NRG har derfor lagt til flere timer og egne kompetansemål til LK06 i matematikk IT, R1 og R2 slik at elevene skal få god dybdeundervisning, mestring og anvendelse av MATLAB med "verktøykasse". NRG-elevene skal anvende MATLAB til å oppnå alle kompetansemål til matematikk IT, R1 og R2. NRG-elevene skal også bruke MATLAB til å oppnå kompetansemålene til alle realfaglige programfag som elevene velger. Elevene får således kunnskap til å løse matematiske- og realfaglige oppgaver og problemstillinger i virkelige prosjekter sammen med næringslivet. Det er en stor fordel for elevene at de har teoretisk og praktisk erfaring med MATLAB når de senere skal studere matematikk, realfag og teknologi ved norske og utenlandske universiteter.»

Det følger av saken at NRGs opprinnelige søknad er revidert og supplert både under søknadsbehandlingen i direktoratet og under klagebehandlingen i departementet.

4. UTDANNINGSDIREKTORATETS VEDTAK

Det følger av vedtaket av 26. april 2016 at skolens vedtekter, inntaksreglement¹, ordensreglement² og budsjett oppfyller friskolelovens minstekrav. Avslaget er begrunnet med at skolen ikke oppfyller lovens krav til grunnlag eller minstekrav til læreplanverket.

¹ Jf. merknader i vedtaket om at inntaksreglementet må justeres slik at skolen har en søknadsfrist, og at inntaksreglementets punkt 2 bokstav e) - g) om samtidig («samme dag»), samt siste setning i bokstav g), endres.

² Jf. merknader i vedtaket om at siste del av ordensreglementet punkt 2.2 bør lyde som angitt i vedtaket.

4.1 Læreplanverket

Det er i søknaden ikke sannsynliggjort at NRG representerer noe som er vesentlig annerledes enn normal praksis i offentlige skoler og friskoler godkjent på andre grunnlag:

«Skolen har i for liten grad gjort rede for sammenhengen mellom skolens generelle del og skolens læreplaner. Det er ikke i tilstrekkelig grad gjort rede for hvordan skolens profil skal komme til uttrykk i de ekstra timene som er satt av til fagene matematikk og kroppsøving. Det er også i liten grad gjort rede for hvordan skolens realfaglige profil skal tilpasses de ulike fagene: naturfag og programfagene fysikk, biologi, kjemi, geofag, informasjonsteknologi, teknologi og forskningslære både på nivå 1 og nivå 2.»

Læreplaner for fag

Fagene matematikk og kroppsøving med utvidet timetall

NRG skal følge Kunnskapsløftets læreplaner, men tilby flere timer i fagene matematikk og kroppsøving. Det er ikke lagt til nye kompetansemål eller laget en plan for hvordan de ekstra timene skal brukes til å synliggjøre skolens profil.

Profilplan i realfag

Skolen har laget egne profilplaner i realfag med tilsammen 420 timer fordelt over tre år i videregående opplæring. Profilplanen i realfag er ikke et eget fag, men skal inngå som hovedområder og kompetansemål i faget naturfag fellesfag og i programfagene fysikk, biologi, kjemi, geofag, informasjonsteknologi, teknologi og forskningslære både på nivå 1 og nivå 2. I fag- og timefordelingen er det ikke nærmere spesifisert hvordan timene til profilplan i realfag skal fordeles eller legges til de ulike realfagene. Skolen har lagt til de samme hovedområder og kompetansemål i de nevnte fagene, men det fremgår ikke hvordan de skal integreres eller knyttes til de ulike fagene.

Læreplaner i Vg1

Hovedområdet «*Fra teori til anvendelse*» omhandler teknologi og innovative prosesser. Eksperimentering og problemløsning angis i søknaden å stå sentralt. Dette hovedområdet representerer ikke noe som er vesentlig annerledes enn LK06, og det representerer ikke noe som er vesentlig annerledes enn normal praksis. Ett av kompetansemålene i dette hovedområdet er at eleven skal kunne «organisere elektroniske sensorer og styringssystemer i forbindelse med konstruksjoner». Dette kompetansemålet er tilnærmet likt kompetansemålet fra programfag LK06 «Teknologi og forskningslære» Vg2, der elevene skal kunne «bruke sensorer og styringssystemer i forbindelse med forsøk og konstruksjoner». De fleste kompetansemålene i skolens profilplan i dette hovedområdet er tilnærmet identiske med læreplan i LK06 «teknologi og forskningslære».

Hovedområdet «*Den deltakende realisten*» skal omfatte ulike kommunikasjonsprosesser med vekt på interaksjon mellom individer. Sentralt i hovedområdet er hvordan individuelle forskjeller oppstår og hvordan psykologisk kunnskap anvendes for å fremme eller hemme læring. Flere av kompetansemålene i dette hovedområdet er ivaretatt i eksisterende læreplaner i LK06. Etter direktoratets vurdering omhandler dette hovedområdet heller ikke

realfag, da det i stor grad har en mer generell profil og blant annet er knyttet til menneskets psykologi.

Læreplaner i Vg2

Hovedområdet «*Fra teori til anvendelse*» handler om utvikling av produkter som skal anvendes for økt forståelse av utvalgte realfag. Beskrivelsen av dette hovedområdet er ikke vesentlig annerledes enn i den offentlige skoles læreplan, da hovedområdet allerede er dekket i eksisterende læreplaner i realfagene i LK06. Programmering er tatt med i Vg1 og i Vg3. Dette følges imidlertid ikke opp som et hovedområde på Vg2, hvilket gjør en naturlig progresjon vanskelig. Skolen uttrykker videre at hovedområdet «Den deltakende realisten» dreier seg om «sentrale forståelsesformer og analysemåter innen kommunikasjon sett fra et forskningsperspektiv».

Hovedområdet «*Den deltakende realisten*» har på Vg2 et generelt innhold og er ikke spesifikt knyttet til realfag. De konkrete kompetansemålene innenfor hovedområdet er i stor grad knyttet til ulike former for media. Det faglige innholdet i hovedområdet har etter direktoratets vurdering mer en psykologi- og samfunnsfaglig profil enn en realfaglig profil. De konkrete kompetansemålene innenfor hovedområdet vurderes ikke som vesentlig annerledes.

Læreplaner i Vg3

Hovedområdet «*Fra teori til anvendelse*» handler om utvikling, systematisering, implementering og vurdering av applikasjoner med tall, tekst, lyd, bilde, video og animasjoner. På Vg3 inneholder dette hovedområdet kompetansemål knyttet til programmeringsspråk og media. Hovedområdet har et generelt innhold som kan knyttes til de fleste fag, og ikke spesifikt til realfag. Hovedområdet omfatter programmeringsspråk, men uten å spesifisere om dette skal være tekstbasert eller ikke. Programmering gis ikke i Vg2 og det er ingen klar progresjon fra Vg1 til Vg3. Hovedområdet inneholder også kompetansemål knyttet til programmeringsspråk og media. Dette kan imidlertid dekkes innenfor programfaget informasjonsteknologi. Hovedområdet har et generelt innhold som etter vår mening kan knyttes til de fleste fag, og er her ikke spesifikt knyttet til realfag.

Det faglige innholdet i hovedområdet «*Den deltakende realisten*» inneholder flere kompetansemål som finnes i programfaget teknologi og forskningslære i LK06 og er også ivaretatt i programfaget informasjonsteknologi i LK06. Hovedområdet «*Den unge realisten*» er preget av produktutvikling knyttet til muligheter i et marked. Det samme gjenfinnes i hovedområdet «*Den ambisiøse realisten*» som blant annet trekker frem gründervirksomhet. Etter direktoratets vurdering har disse hovedområdene ikke en spesifikk realfaglig profil, men en mer samfunnsfaglig profil som for eksempel er ivaretatt i entreprenørskap og bedriftsutvikling i LK06.

Vurderingsordningen

Skolens vurderingsordning er lik LK06 med unntak av naturfagene og profilplanen – realfagsfordypning. Naturfaget skal ha vurdering med karakter, mens profilplanens hovedområder og kompetansemål skal ha vurderingen deltatt/ikke deltatt.

Vurderingsordningen i naturfag og for profilplanens innhold godkjennes ikke. Profilplanen som integrert i naturfag fellesfag og i programfagene kan ikke vurderes med både karakter og med deltatt/ikke deltatt i samme fag. Enkelte hovedområder kan ikke tas ut av faget og vurderes selvstendig om faget med tillegg skal være integrert

Fag- og timefordelingen

I den innsendte fag- og timefordelingen står naturfag oppført som et 140 timers fag. Integrert i naturfag fellesfag samt i programfag er skolens profilplan fordelt med egne hovedområder og tillagte kompetansemål. Fag og timefordelingen som er oppgitt stemmer derfor ikke overens med naturfagene og profilplanens 140 timers plan, og kan ikke godkjennes.

4.2 Vertsfylkets uttalelse

Akershus fylkeskommune har i brev av 14. september 2015 uttalt seg positivt til søknaden. Etter vertsfylkets vurdering vil godkjenning av NRG ikke ha negative konsekvenser for den offentlige skolestrukturen.

4.3 Direktoratets konklusjon

Søknaden avslås da NRGs søknad ikke oppfyller lovens krav til grunnlag eller minstekrav til læreplanverket.

5. KLAGE

Fra klagen på vedtaket om avslag siteres:

«Vi viser også til møtet i Utdanningsdirektoratet 20.05.2016 hvor vi redegjorde for vår søknad og spesielt om våre tanker og ideer rundt synliggjøringen av NRGs realfaglige profil i relaterte læreplaners formål, hovedområder og kompetansemål. I avslagsbrevet og under møtet var direktoratet sterkt imot at NRG ønsket å bruke flere av eksisterende kompetansemål fra LK06 programfag i synliggjøringen av profilen. Dessuten mente direktoratet at det ofte manglet en «rød tråd» i profilens hovedområder og kompetansemål fra Vg1 til Vg3. I tillegg hevdet direktoratet at NRGs fag- og timefordeling ikke stemte overens med naturfagene og profilplanens timefordeling. Direktoratet hadde også kommentarer rundt vurderingsordningen.

Selv om vi mener at flere av direktoratets innsigelser og kommentarer ikke var berettiget så innser vi at søknaden hadde betydelig mangler. Vi merket oss spesielt direktoratets uttalelse i avslagsbrevet: «Profilplanen godkjennes ikke. Faget har for liten vekt på realfag og representerer ikke noe som er vesentlig annerledes enn i LK06.»

NRG har tatt følgene av dette ved å utarbeide et nytt læreplanverk med stor vekt på en matematisk og realfaglig profil og som representerer noe vesentlig annerledes enn LK06. Profilen er godt synliggjort og kan følges som en rød tråd fra Den generelle

læreplanen og gjennom 4 relaterte læreplaners formål og kompetansemål fra Vg1 til Vg3.»

6. KLAGEBEHANDLINGEN I DIREKTORATET

Direktoratet har vurdert anførselene i klagen, men kommet til at heller ikke det reviderte læreplanverket kan godkjennes. Direktoratet viser til at NRG har sendt inn et nytt læreplanverk som omfatter læreplanene i LK06. I tillegg har skolen lagt til egne kompetansemål og ekstra timer i fagene matematikk 1T, matematikk R1, matematikk R2 og kroppsøving.

I oversendelsesbrevet bemerker direktoratet til dette:

«Faget matematikk 1T

Skolen oppgir at den skal følge LK06 sin læreplan for matematikk fellesfag 1T, men det er lagt til flere timer og egne kompetansemål i et eget hovedområde, Fra teori til anvendelse. Beskrivelsen av hovedområdet og kompetansemålene vurderes ikke som vesentlig annerledes enn det som omfattes av LK06. De nye kompetansemålene er i stor grad allerede omfattet av LK06. Det tilførte innholdet i faget står derfor ikke i forhold til det økte timetallet i matematikk 1T.

Matematikk R1 og R2

Skolen oppgir at den skal følge LK06 sin læreplan for programfaget matematikk for realfag R1 og R2, men det er lagt til flere timer og egne kompetansemål i et eget hovedområde, Fra teori til anvendelse. Timeantallet er doblet, men det er kun tilført ett nytt hovedområde. Det tilførte innholdet i faget står derfor ikke i forhold til det økte timetallet i matematikk R1 og R2.

Kroppsøving

Skolen oppgir at den skal følge LK06 sine læreplaner, men det er lagt til flere timer og egne kompetansemål i hvert av årstrinnene vg1, vg2 og vg3. Tilleggene legger vekt på stressmestring, «mindfulness» og mental trening. Disse tilleggene vurderes imidlertid ikke som særskilt relevante for en realfaglig profil.»

Etter direktoratets vurdering har NRG ikke synliggjort at den representerer noe vesentlig annerledes enn offentlige skoler og godkjente friskoler på annet grunnlag. Heller ikke har skolen latt sin profil komme tydelig til uttrykk i skolens kompetansemål, jf. forskrift til friskoleloven § 2A-4a.

Direktoratet er av den oppfatning at NRG i for liten grad har gjort rede for sammenhengen mellom skolens generelle del, skolens profil og skolens læreplaner, jf. friskoleloven § 2-1. Skolen har etter direktoratets vurdering ikke i tilstrekkelig grad gjort rede for hvordan skolens profil skal komme til uttrykk i de ekstra timene som er satt av til fagene matematikk og kroppsøving, jf. forskrift til friskoleloven § 2A-4a.

I oversendelsesbrevet vises til at skolens vurderingsordning er lik LK06, og at sentralgitt eksamen kun vil omfatte det ordinære fagets hovedområder i LK06:

«Det fremgår ikke hvordan skolens eget hovedområde Fra teori til anvendelse vil omfattes i denne eksamensordningen. Det er ikke mulig å ta ut enkelte hovedområder av faget og ikke vurdere disse dersom disse hovedområdene skal være en integrert del av faget. Vurderingsordningen i matematikk 1T, R1 og R2 kan på denne bakgrunn ikke godkjennes.»

På denne bakgrunn opprettholder direktoratet sitt vedtak om avslag, og saken er oversendt departementet for klagebehandling.

7. DEPARTEMENTETS VURDERING

Som ledd i klagebehandlingen, og for å bidra til at saken er så godt opplyst som mulig, avholdt departementet 24. oktober 2016 et møte med NRG ved Roger Elstad. Klager har blant annet i brev av samme dag oversendt nye dokumenter i saken, og utdypet hva som ligger i det omsøkte skoletilbudet. Blant disse dokumentene er også uttalelser fra Bærum kommune, Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Norges ingeniør- og teknologiorganisasjon (NITO), Nasjonalt senter for realfagsrekruttering og Norconsult som alle støtter søknaden fra NRG. Søker har i tillegg i brev av 30. januar 2017 oversendt ny fag- og timefordeling og nye læreplaner for naturfag, fysikk og kjemi.

Innledningsvis presiseres at departementets vurdering knytter seg til det tilbudet som skal gis innenfor det rettssubjektet som søker godkjenning som skole. Eventuelle tilleggsaktiviteter som måtte tilbys fra nærstående selskap, er ikke relevant og vil ikke bli tillagt vekt i departementets vurdering av om skolen oppfyller vilkårene for godkjenning. Videre understrekes at all den opplæring som følger av godkjente læreplaner må tilbys innenfor det godkjente rettssubjektet, og at den må være obligatorisk for alle elever.

Departementet legger til grunn at søknaden fra NRG med de endringer som er foretatt oppfyller lovens vilkår med hensyn til vedtekter, inntaksreglement og ordensreglement.

Utdanningsdirektoratet har i sin behandling vurdert at også skolens innsendte budsjett fyller lovens minstekrav, og departementet legger dette til grunn. I brev 30. januar 2017 har NRG søkt om godkjenning for å øke skolepengesatsen med inntil 33 prosent. Departementet viser til at friskoleloven ikke gir hjemmel til permanent å tillate høyere skolepenger enn inntil 15 prosent av tilskuddsgrunnlaget, jf. friskoleloven § 6-2 første ledd. Søknaden om økt skolepengesats kan dermed ikke imøtekommes. Friskoleloven § 6-2 første ledd siste punktum åpner imidlertid for at det i særlige tilfeller kan gjøre tidsavgrenset unntak fra kravet til størrelse på skolepengene. Eventuell søknad om dette må fremsettes særskilt.

Friskoleloven § 2-1 annet ledd bokstav i) gir hjemmel til godkjenning av skoler som driver sin virksomhet på grunnlag av en særskilt profil (profilskole). Dette godkjenningsgrunnlaget kom inn i loven med virkning fra høsten 2015, og det følger av forarbeidene at godkjenning som

profilskole forutsetter at skolen representere noe som er vesentlig annerledes enn hva som er normal praksis i offentlige skoler og godkjente skoler på andre grunnlag i friskoleloven.

Forarbeidene deler profilskolene inn i to hovedkategorier;

- skoler som ønsker å rette spesiell faglig oppmerksomhet mot et emne og
- skoler som ønsker å bygge på en annen pedagogikk enn det som er i bruk i offentlige skoler og skoler godkjent etter friskoleloven på grunnlag av en anerkjent pedagogisk retning).

Den foreliggende søknaden faller inn under den første kategorien. I forarbeidene er det understreket at skoler som søker om godkjenning som profilskole med spesiell oppmerksomhet rettet mot et fag eller emne må få godkjent egne læreplaner som synliggjør dette, slik at skolen ikke bare kan benytte læreplanene i Kunnskapsløftet. Dette kravet er også inntatt i forskrift til friskoleloven § 2A-4a første ledd.

Med hensyn til om den omsøkte skolen oppfyller friskolelovens krav til godkjenningsgrunnlag («særskilt profil») vil departementet bemerke:

NRG har lagt til ekstra timer i enkelte fag med sikte på å bygge en realfagsprofil. Det er lagt til 140 timer i Matematikk 1T på Vg1, 140 timer hver på Matematikk R1 og R2 (Vg2 og Vg3), 84 timer i Naturfag (Vg1), 42 timer per år i alle programfag og 56 timer per år i kroppsøving. NRG har utarbeidet tillegg til de nasjonale læreplanene for det faglige innholdet i disse ekstra timene. Etter departementets vurdering vil de ekstra timene med det tilhørende faglige tillegget, innebære en betydelig oppmerksomhet om realfag og dermed legge grunnlag for en realfaglig profil. De tillagte timene og kompetansemålene i kroppsøving er etter departementets vurdering ikke relevante for skolens profil.

Et annet vesentlig element i skolens profil er den planlagte bruken av MATLAB i opplæringen. Det følger av søknaden at elevene skal anvende MATLAB til å oppnå alle kompetansemål i matematikk 1T, R1 og R2, samt til å oppnå kompetansemålene i de andre realfaglige programfagene. Et sentralt element er bruken av MATLAB til å løse matematiske- og realfaglige oppgaver og problemstillinger. I søknaden fremhever NRG at den praktiske og teoretiske erfaringen med MATLAB vil være en fordel for elevene når de senere skal studere matematikk, realfag og teknologi ved norske og utenlandske universiteter. Det fremgår også av søknaden at deler av opplæringen vil skje gjennom ulike samarbeidsprosjekter med næringslivet.

Departementet ser at matematikkprogrammet MATLAB gir mulighet for å løse en lang rekke både enklere og mer avanserte matematiske- og realfaglige oppgaver. Videre ser departementet at anvendelsen av programmet forutsetter kunnskap i å bruke et relativt avansert tekstbasert programmeringsspråk som det kan ta tid å tilegne seg og beherske.

Etter departementets vurdering kan det diskuteres om programmering er en metode eller om det er en egen ferdighet/kompetanse. Utvikling av ferdigheter i programmering, refleksjon rundt nytten av ulike programmeringsspråk eller lignende er ikke synliggjort i kompetansemål

i NRGs fremlagte læreplan. Departementet mener derfor NRGs bruk av MATLAB først og fremst er et verktøy/metode og ikke en kompetanse i seg selv.

Både programmering og samarbeidsprosjekter med næringslivet er brukt som metoder for å oppnå kompetanse i fag i andre videregående skoler i dag, innenfor ordinær læreplan. Dette kan tale for at bruk av MATLAB og samarbeid med næringslivet i seg selv ikke gjør opplæringstilbudet vesentlig annerledes enn hva som er normal praksis i offentlige skoler og andre godkjente friskoler. Departementet finner likevel at den konkrete og gjennomgående bruken av MATLAB i opplæringssammenheng som det siktes mot går utover hva som er normal praksis i andre offentlige og frittstående skoler. Tilsvarende finner departementet at de beskrevne samarbeidsprosjekter med næringslivet har en innretning og/eller et omfang som skiller seg fra hva som er normal praksis. Disse elementene underbygger den omsøkte skolens særlige realfaglige fordypning og profil.

Departementet er på bakgrunn av en samlet vurdering av både de innholdsmessige tilleggene og de omtalte elementene med bruk av MATLAB og samarbeid med næringslivet, kommet til at det planlagte skoletilbudet ved NRG anses å oppfylle kravet om særskilt profil.

Ettersom NRG som en del av sin profil har utviklet tillegg til de nasjonale læreplanene, er det krav om at læreplanene godkjennes, jf. friskoleloven § 2-3 første ledd. Flere av kompetansemålene i NRGs innsendte læreplaner er formulert mer som metoder enn som sluttkompetanse. Kompetansemålene i NRGs læreplaner synliggjør etter departementets vurdering i for liten grad at elevene skal oppnå matematikkfaglig/realfaglig kompetanse på mer avansert nivå enn gjennom ordinær læreplan. Etter departementets vurdering er det derfor behov for enkelte justeringer av skolens læreplaner for at disse kan godkjennes etter friskoleloven § 2-3 og forskriften § 2A-4a. For at læreplanene skal kunne godkjennes må de:

- Ha kompetansemål utformet i tråd med prinsippene for utforming av læreplaner for fag i Kunnskapsløftet.³
- Angi relevante vurderingsordninger.
- Bedre synliggjøre hvordan de tillagte kompetansemålene samsvarer med den økningen i timetall som NRG legger opp til.

Departementet viser til at det grunnlaget som det er søkt om godkjenning på, kom inn i loven med virkning fra høsten 2015. Per dags dato er det ikke godkjent noen videregående skole på grunnlag av en særskilt profil. Det er følgelig ingen relevant godkjenningspraksis med hensyn til profilskoler på videregående nivå. Departementets gjennomgang viser at den omsøkte skolen har synliggjort en særskilt profil, og at de innholdsmessige elementer i all hovedsak er på plass. Det som gjenstår er mer tekniske tilpasninger av skolens læreplaner. Departementet er etter dette kommet til at søknaden fra Norges Realfagsgymnas AS kan godkjennes på vilkår av at læreplanene endelig ferdigstilles og kan godkjennes av departementet. Skolen må innen 15. mai 2017 sende departementet reviderte læreplaner for godkjenning.

³ Jf. retningslinjer for utforming av læreplaner for fag fastsatt av departementet i 2011: https://www.udir.no/globalassets/upload/larerplaner/lareplangrupper/retningslinjer_utforming_lp_2012.pdf

8. VEDTAK

Utdanningsdirektoratets vedtak av 26. april 2016 omgjøres. Norges Realfagsgymnas Bærum AS (org. nr 998 060 257) godkjennes etter friskoleloven § 2-1 første ledd første punktum, jf. andre ledd bokstav i).

Skolen er fra og med høsten 2017 godkjent for utdanningsprogram for studiespesialisering med realfagsprofil for inntil 225 fulltidselever fordelt på følgende programområder:

Vg1: Studiespesialisering med realfagsprofil

Vg2: Realfag

Vg3: Realfag

Opplæringstilbudet skal være i samsvar med skolens endelige godkjente fag- og timestfordeling.

Godkjenningen bortfaller dersom skolen ikke starter sin virksomhet i løpet tre skoleår etter et godkjenningen er gitt, jf. friskoleloven § 2-1 femte ledd.

Godkjenningen er gitt på følgende vilkår:

1. Læreplanene må endelig godkjennes av departementet. Læreplanene må utformes i tråd med prinsippene for utforming av læreplaner for fag i Kunnskapsløftet, angi relevante vurderingsordninger og synliggjøre hvordan de tillagte kompetansemålene samsvarer med den økningen i timetall som NRG legger opp til. Den fag- og timestfordelingen som skolen skal følge må fremgå av læreplanene. Fristen for å sende inn læreplaner til departementet settes til 15. mai 2017.
2. Skolen må legge frem et realistisk budsjett basert på lovens rammer for skolepenger m.v. Tilskuddsatsen som legges til grunn for skolen er tilskuddsats for Utdanningsprogram for studiespesialisering Budsjettet må godkjennes, jf. økonomiforskriften § 2. Fristen for å sende inn nytt budsjett til departementet settes til 15. mai 2017.

Vilkår for driftstillatelse:

Skolevirksomheten kan ikke igangsettes før Utdanningsdirektoratet har gitt en driftstillatelse. Dette må søkes om i eget skjema. Før det kan gis driftstillatelse, må skolen dokumentere overfor Utdanningsdirektoratet at den har oppfylt vilkårene i punktene nedenfor innen 15. juni det skoleåret skolen skal starte opp.

1. Skolens skoleanlegg må være godkjent av Fylkesmannen i Oslo og Akershus, jf. friskoleloven § 2-4 første ledd. Skolen må innhente godkjenning etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, godkjenning etter brannvernloven (branntilsynsrapport) og brukstillatelse etter plan- og bygningsloven, før skolen tar kontakt med fylkesmannen om formell godkjenning av lokalene. Se: <http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/finn-regelverk/etter-tema/Private-skoler/Fylkesmannens-godkjenning-av-private-skolers-skoleanlegg/> for mer informasjon.

2. Den samlede lærerkompetansen ved skolen må være godkjent av Utdanningsdirektoratet, jf. friskoleloven § 4-2. Skolen må dokumentere den enkelte lærers kompetanse. For lærere med utenlandsk lærerkompetanse må det i tillegg foreligge en egen godkjenning av den utenlandske yrkeskvalifikasjonen. Se <http://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/utenlandsk-utdanning/> for nærmere informasjon om dette.
3. Skolen må sende inn en bekreftelse fra sin bankforbindelse på hvilket kontonummer statstilskuddet skal innbetales til. Det må fremgå at kontonummeret er knyttet opp mot navn på rettssubjekt og organisasjonsnummer.
4. Ta kontakt med Utdanningsdirektoratet for å få fagkoder for skolen nye fag.

I søknadsskjema må skolen i tillegg legge inn elevtallsprognose for første halvår skolen er i drift. Prognosen danner grunnlaget for utbetaling av statstilskudd fram til elevtelling 1. oktober.

For nærmere informasjon om driftstillatelse og søknadsskjema, viser vi til Utdanningsdirektoratets hjemmeside: <http://www.udir.no/utdanningslopet/private-skoler/soke-om-a-starte-en-friskole/#sok-om-driftstillatelse> .

Dersom skolen senere ønsker å endre de godkjente læreplanene, må det søkes om godkjenning for dette

Med hilsen

Ellen Cathrine Arnesen (e.f.)
avdelingsdirektør

Roger Spidsberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:
Akershus fylkeskommune
Utdanningsdirektoratet